

33 KILNS AT THE PALACE

Panorama of Romanian Ceramics

Aurelia Mocanu

A kind of Venetian palace built of brick, an elegant and spacious building, was available for an exhibition of contemporary porcelain, earthenware, stoneware and terracotta. This panorama of Romanian ceramics in the autumn of 2009 was housed in the ground floor of the palace, a typical example of early the 18th century Wallachian Baroque, situated on the shores of a lowland lake very close to Bucharest. The labyrinthine rooms of the residence of Prince Brâncoveanu were filled with contemporary work by 33 artists, aged between 25 and 75. Among the over 100 exhibits, one half had come from the other side of the mountains, from Klausenburg, the former capital of Transylvania.

This exhibition was principally initiated and organised by Cristina Popescu-Russu, an artist of great international experience. This was the main reason why she was interested

in reinforcing the group awareness of Romanian artists.

The state of our Romanian ceramics as a whole has been damaged over the past two decades. After the collapse of Communism, the ceramics industry gradually disappeared, which in the previous decades had supported individual experiments and artists' symposiums. The professional Union of Fine Artists (UAP), which had been under state control, had been responsible for making international agreements and had arranged transport as well as participation in various exhibitions abroad. Commissions and purchases by the state from artists' studios had often been very helpful to artists belonging to the Union.

Now, the career of a ceramic artist has become a kind of personal adventure.

The 1970s and 1980s had been years of

emulation, with formal and technical research for the Romanian ceramists. The generation born between 1944 and 1964 developed in the studios of master craftsmen in the two centres of Bucharest and Klausenburg.

The exhibition at the Palatele Brâncovenesti-Mogosoiaia Arts Centre presented well-

ILLUSTRATIONS -

left t. to b. - "Nice to meet you" - Bianca Boerou - 123 x 76 x 49 cm - stoneware
- "Pfahlbau I" - Ciprian Ariciu - 70 x 35 x 60 cm - coloured clay - raku

above right - Palatele Brâncovenesti - Mogosoiaia

below right - "My buttons" - Roxana Pitz Ensemble, d 62 x 12 cm each porcelain, stains

ILLUSTRATIONS -

above l. to r. - "Library" - Aniela Ovadiuc - 123 x 100 x 30 cm - grogged clay - engobe
- "The Breeze" - Cristina Popescu-Russu 200 x 40 x 4 cm - porcelain - cobalt salts

right - "Signs between Heaven and Earth" Romana Cucu Mateias - 3 pieces - h 163 cm - 191 cm d 17 cm - glazed earthenware - metallic oxides

known names to the public, e.g. Eugenia Pop, Marta Jakobovits, George Tiutin, Ioana Setran, Ioana Stepanov - artists who had been honoured with numerous awards.

Professors of art at the zenith of their careers were: Titus Toncian, Ionel Cojocariu, Cristina Bolborea; established artists with their own studios: Arina Ailincai, Vasile Cercel, Cristina Popescu-Russu, Gherghina Costea, Daniela Fainis, Ioan Sumedrea, Ernest Palko, Simona Tanasescu. Interesting artists who were entering the second decade of their careers and who had already developed an individual style: Monica Paduret, Georgiana Cozma, Lucia Lobont.

In terms of statistics, five artists were members of the AIC in Geneva: (Setran, Ailincai, Costea, Popescu-Russu, Chirila); one third were young artists who have graduated since 1990, e.g. the expansive Ciprian Ariciu; a further third were men who belong to this "female field" of ours. One third of the artists did not reply.

If the field is to be enlarged, names from the diaspora must be included, such as Patriciu Mateescu (USA), Radu Tanasescu (Germany) and also ceramic artists of Hungarian origin.

The exhibition at the Palatele Brâncovenesti-Mogosoiaia Arts Centre was an opportunity to draw a balance of the range of styles of all artists' generations from almost a quarter of a century. All participants adopted ceramics as a complex form of plasticity, space texture and colour.

The presented work by Roxana Pitz and

Bianca Boieroiu, harmonious and postmodern, references neo-pop art. A completely contrary tendency was shown in the ZEN character by Somona Tanasescu. A hieratic, ensemble of egg-shaped smooth porcelain was on view (Tiutin), or columnar forms with a perfect glaze (Romana Cucu). There were many examples of spatial compositions (Arcade Library by Aniela Ovadiuc). The idea of a compositional ensemble frequently leads us in our ceramics to our cultural memory, archaeological remains of past cultures and to death (Cercel, Toncian, Palko).

A step towards the folklore idiom, with stylisation and narrative naiveté, was taken by Paduret and Pop. Production pottery was represented with the perforated experiments by Ioana Stepanov, as well as by the tall earthenware jugs with their rich, textured surfaces and blue glazes exhibited by Doina Stici.

The sculptor Elena Bizu was attracted by the fire-art of robotic figures. Porcelain is shown in tube-shaped, vegetal transparency by Gherghina Costea, or in the idea of how Iona Setran shows her interpretation of fragile paper rolls. Cristina Popescu-Russu makes use of leaves and slatted layers. Oriana Peladi plays with an intelligent manneristic trompe l'œil effect. Cristina Bolborea surprises us by impressing Persian carpet designs on polygonal tiles. Georgina Cozma works with jar-like containers with the workshop marks of past cultures. The anthropomorphic figural work by Ailincai and Sumedrea is also highly interesting. The young Adela Bonat is

also involved with the figure, exhibiting serigraphed images of the digital face on faience tiles. The uniqueness of the textures is complemented by the strangeness of the brilliant pigments (Pistill by Elena Amariei). Daniela Fainis shows swinging figures of steel fibres with porcelain shards.

The dialogue of the ceramic works in the exhibition space had a uniform tonality, a balance between formal boldness and grace, and it was apparent that ceramics in Romania is a reservoir for emotional subtlety revealed in three-dimensional form.

Dr. Aurelia Mocanu is an art critic and journalist. She has been director of the programme "Fine Art" on the nationwide radio station, Culture Romania and is a guest lecturer at the University of the Arts in Bucharest.

CIPRIAN ARICIU

„Îmi curgea barbotina prin vene și eu habar n-aveam”

Interviu de / Interview by
RAMONA CHIRICĂ

Ciprian Ariciu, *Portal* (detaliu), 2015, tehnică raku, 32 x 13 x 62 cm.
Foto: Alexandru Dumitru

Cum ai putea descrie momentul în care ți-ai descoperit identitatea de artist ceramist, primul contact cu ceramica, prima lucrare creată în ce tehnică era? Spune-mi despre formă, idee, mândrie, rușine, autoironie, primele reacții ale publicului.

Primul contact cu ceramica a fost prin clasa a IX-a, când am fost deportați la secția Ceramică pe care, bineînțeles, n-o dorea nimeni. Se pare însă că destinul te trimite acolo unde atracția e mai mare, iar compatibilitatea e 100%. Îmi curgea barbotina prin vene și eu habar n-aveam. Prima lucrare a fost un bol realizat prin ridicare la mână liberă.

Ai avut un mentor? Cine te-a îndrumat și încurajat să devii artist în această zonă?

Am picat la secția Ceramică precum musca-n lapte, însă profesorul care era acolo, Eusebio Spînu, mi-a inspirat încredere și am pornit la drum. Am lucrat în atelierul lui vreo câțiva ani, el a fost primul meu mentor. Prin intermediul lui Eusebio Spînu am ajuns să-l cunosc pe Ionel Cojocariu, cel care a adus spiritul în modul meu de a lucra ceramica. Este cel care mi-a cizelat fiecare mișcare, fiecare atingere a materialului ceramic. Este cel care m-a definit ca artist din punct de vedere moral.

Ce elemente sau comportamente din jur îți influențează viziunea artistică?

Oricât ar suna de *uncool*, elementele mele de inspirație vin din natură, din orice fel de natură, natura în sine, natura umană, gesturile, comportamentele etc. Naturile sunt o sursă inepuizabilă de inspirație, de reflecție și delectare.

Ai trecut cumva, cândva, printr-o perioadă în care te-ai oprit din creat?

În mod sigur. Fizic vorbind, gândul îmi este permanent la creație, însă momentele în care mă opresc pentru a-mi concretiza schițele și a le transpune în material ceramic sunt acelea în care fac altceva, de regulă pentru bani. Bani pe care-i împrăștii pe facturi.

Ai un atelier propriu de ceramică? Cum arată o zi de lucru în atelierul tău?

Acum am un atelier. Mă rezum doar la anumite etape din ceramică, pentru că momentan nu am un cuptor în atelier. Îmi trasez de cu seară ce am de făcut a doua zi, după care le iau la rând, în ordinea firească. Dacă mai rămâne ceva timp, mai rezolv și mărunțișuri, chestiuni de organizare. Într-un atelier de ceramică, muți lucruri din loc mai tot timpul.

Ciprian Ariciu, *Focul Viu*, 2015, tehnică raku, 21 x 12 x 44 cm. Foto: Alexandru Dumitru

În ce țări ai mai expus? Ce a însemnat pentru tine experiența internațională?

Am fost în Japonia, Elveția, Bulgaria, Lituania – sunt țări în care am călătorit mai mult, am fost prezent, apoi ar mai fi Franța, Portugalia, Slovenia, India – țări în care am trimis lucrări, fără să fiu prezent fizic la expoziții. Impactul este năucitor. Călătoriile în afară mi-au deschis mintea. Este fabulos ce poți vedea, ce oameni poți întâlni, artiști de toate tipurile, și extrem de buni, și extrem de slabi, diversitatea conferă întotdeauna o anumită frumusețe și provoacă, în sine, fascinația.

Ce artiști contemporani locali sau internaționali apreciezi?

Mi-a plăcut mult artistul lituanian Audrius Janusonis, are forță în modelaj, finețe în detalii, aș putea să-l descriu ca fiind foarte discret în material. Din România îmi plac mai mulți, însă voi menționa numai doi dintre aceștia: Ionel Cojocariu, ale cărui lucrări exercită, pentru mine, o fascinație totală, spun povești întregi, sunt niște trăiri care se citesc în formă, o formă care te învâluie, îți povestesc fără să te plictisească. Apoi, Anton Șevțov, desenul lui e puternic, cu o linie foarte sigură, care-ți inspiră încredere.

Care sunt tehnicile și materialele predilectate?

Prefer gresia, însă lucrez foarte bine și în porțelan, iar tehnica preferată rămâne Raku. De ce? O pot descrie scurt, după cum spun chiar japonezii: are spirit.

Sunt lucrări de care nu ai putut să te despărți sau de care te-ai despărți foarte greu?

Am câteva lucrări de suflet, însă nu m-am despărțit încă de ele fiindcă nu le-a venit rândul. Pentru mine contează enorm felul în care mă despart de o lucrare de suflet și motivul pentru care o fac.

Ce este *Ascultă*?

Ascultă este o lucrare recentă de-a mea, care evocă legătura strânsă între elementele naturale și cele artificiale, în încercarea de a coexista folosind mijloacele etalate de fiecare parte. Plantele ascultă muzica generată de elementul difuzor cu forma unei pâlnii de gramofon, această muzică fiind necesară în dezvoltarea lor. În același timp, elementul parabolic îndeplinește rolul urechii, care ascultă procesul de creștere, de evoluție a plantelor. Acesta vine în tandem cu un alt element fizic (apa), sugerat în lucrare prin pipa perforată. Este vorba de o comunicare tacită, dar care întregeste o succesiune de stări meditative.

Am văzut că ai reluat și preocuparea pentru tema lacustrelor.

Mi-am dorit să creez lucrări care caută să spargă tiparele simbolice (lacustrele fiind un simbol al lumii a treia, simboluri ale

sărăciei și dezolării). Piesele mută discuția în cu totul alte sfere ale imaginației, ale arhitecturii îndrăznețe, ale pozitivismului și ale frumuseții, care nu mai repugnă. Privim lacustra cu o contemplare lipsită de gustul amar ce a rămas după conștientizarea unei situații sociale. Acest lucru dispăre, este modificat.

Ritual, Locuire?

Aș putea spune că *Ritual* înfățișează sinele conștientizat material, reprezentat prin granulele de pământ așezate într-un bol pe o masă de altar. *Locuire*, în schimb, se prezintă sub forma unui bulb în stare vegetativă, în așteptarea momentului germinației. *Ferestrele* semnifică transparența, trecerea din interior spre exterior, legătura spiritului cu materia prin intermediul luminii. *Bulbul* este locuința unei forme de viață nedefinite încă, asemeni pântecelui în care fătul își desăvârșește forma de viață înainte de naștere.

Să revenim la context. Cum ai realizat lucrările, cum ai ajuns de la idee la conceptul pus în ardere?

Procesul de creație în sine, pentru mine, e o formă de meditație, mai ales în momentul în care lucrarea începe deja să se contureze fizic. Contextul ia formă în funcție de evenimente, de lucrurile care se întâmplă în jurul meu. Lucrarea e finalizată abia în momentul în care crede că transmite ceea ce mi-am dorit, asta se poate întâmpla peste câțiva ani, nicidecum imediat după ardere. Firește, arderea e un proces emoționant de definitivare a unei etape, echivalentă, aș zice, cu o naștere.

Ciprian Ariciu

(n. 1980)

dreapta:

Lacustră I, gresie, lemn, tehnica raku, 86x35x70cm; 2007
Foto: Alexandru Maței

dedesubt:

Bacanta, gresie glazurată, 170x55x40 cm; ardere 1200° C; 2014

1 Datorăm generațiilor anterioare din ceramica românească traiectoria pe care se înscrie forma ceramică, ce se instalează cu forță în categoria formelor plastice, ieșind astfel de sub pecetea decorativului, și aș putea spune chiar a tradiționalului. Datorăm îndeosebi modul de a simți materialul, de a-l percepe ca fiind viu, plin de energie, de a comunica energetic cu acesta, de a colabora, de a nu te împotrivi firii materialului pământ. Acestea sunt doar câteva dintre lucrurile sacre pe care le-am moștenit de la oameni și artiști cu spirit foarte mare și profund atașat de acest material. Când spun asta, nu mă gândesc decât la Costel Badea și Ionel Cojocariu. Pentru mine acești doi mari artiști au avut un cuvânt de spus în formarea mea ca artist ceramist.

2 Ceea ce mă motivează ca artist ceramist este libertatea pe care mi-o oferă acest material în exprimare. Bucuria pe care mi-o oferă fiecare amprentă în parte, și care devine din ce în ce mai mare pe măsură ce lucrarea crește, extazul momentului finalizării modelajului, emoția așteptării unor rezultate în perioada de ardere, mulțumirea sau nemulțumirea care denotă noi provocări, după deschiderea cuptorului.

3 Prefer să mă abțin în a-mi exprima părerea în legătură cu acest subiect. Oportunitățile de abia de acum încep să apară. Anii '90 după părerea mea au fost cam blocați în materie de oportunități în ceea ce privește ceramica.

4 Provocările actuale mă trimit spre noi expoziții, tabere și simpozioane naționale și internaționale, abordarea unor materiale noi, subiecte noi, în special raportul dintre Divinitate și om, mijlocit de procesul de creație prin prisma Naturii.

5 Dacă ceramica poate fi, sau nu, un mediu sustenabil pentru un tânăr artist depinde bineînțeles din ce punct de vedere privește acest tânăr artist. Din câte știu, pentru destul de mulți, din păcate n-a prea fost un astfel de mediu. Sunt foarte puțini cei care mai fac ceramică la noi în țară. Trebuie să recunoaștem că pentru a merge mai departe în acest domeniu facem eforturi destul de mari, însă pasiunea și legătura spirituală cu acest material, atracția reciprocă dintre artist și pământ fac într-un final sustenabil domeniul ceramicii.

6 Pot spune că ceramica românească se clasează foarte bine la nivel internațional, părerile sunt împărțite bineînțeles, însă de multe ori n-am prea fost încântat de ceea ce am văzut pe afară, iar românii chiar au avut un cuvânt de spus pe oriunde au fost. Deasemenea pot spune că nu mi-a fost rușine niciodată cu ceea ce am lăsat prin simpozioane. Românii pun suflet în ceea ce fac, și asta se vede la nivel internațional; pământul se însuflețește, și asta chiar impune respect.